

ΒΡΑΒΕΙΟ SOUTH BANK SKY ARTS

ΜΟΝΙΚΑ ΑΛΙ

ΔΥΟ ΚΟΥΛΤΟΥΡΕΣ.
ΔΥΟ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΕΣ. ΔΥΟ ΑΝΘΡΩΠΟΙ.

ΓΑΜΟΣ ΑΠΟ ΕΡΩΤΑ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ:
ΑΡΓΥΡΩ ΜΑΝΤΟΓΛΟΥ

ΓΑΜΟΣ ΑΠΟ ΕΡΩΤΑ

ΤΙΤΛΟΣ ΒΙΒΛΙΟΥ: **Γάμος από έρωτα**
ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΩΤΟΤΥΠΟΥ: Love marriage
Από τις εκδόσεις Virago Press, Λονδίνο 2022
ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ: Monica Ali
ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ: Αργυρώ Μαντόγλου
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ – ΔΙΟΡΘΩΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ: Δέσποινα Γιανναρούδη
ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ: Nico Taylor – LBBG
ΜΑΚΕΤΑ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ: Τζίνα Γεωργίου
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ: Κατερίνα Σταματοπούλου

© Monica Ali, 2022
© Εικόνων εξωφύλλου: Getty (γυναίκα) / istock (άνδρας, μοτιβία)
© ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2023

Πρώτη έκδοση: Φεβρουάριος 2023

Έντυπη έκδοση ISBN 978-618-01-4743-8

Ηλεκτρονική έκδοση ISBN 978-618-01-4744-5

Τυπώθηκε στην Ευρωπαϊκή Ένωση, σε χαρτί ελεύθερο χημικών ουσιών, προερχόμενο αποκλειστικά και μόνο από δάση που καλλιεργούνται για την παραγωγή χαρτιού.

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις του Ελληνικού Νόμου (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως η άνευ γραπτής άδειας του εκδότη κατά οποιονδήποτε τρόπο ή μέσο αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, διανομή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση, παρουσίαση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή (ηλεκτρονική, μηχανική ή άλλη) και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε.	PSICHOGIOS PUBLICATIONS S.A.
<i>Από το 1979</i>	<i>Publishers since 1979</i>
Έδρα:	Head Office:
Τατοΐου 121, 144 52 Μεταμόρφωση	121, Tatoïou Str., 144 52 Metamorfossi, Greece
Βιβλιοπωλείο:	Bookstore:
Εμμ. Μπενάκη 13-15, 106 78 Αθήνα	13-15, Emm. Benaki Str., 106 78 Athens, Greece
Tηλ.: 2102804800 • fax: 2102819550	Tel.: 2102804800 • fax: 2102819550

e-mail: info@psychogios.gr
www.psychogios.gr • <http://blog.psychogios.gr>

**ΜΟΝΙΚΑ
ΑΛΙ**

**ΓΑΜΟΣ
ΑΠΟ ΕΡΩΤΑ**

Μετάφραση: Αργυρώ Μαντόγλου

Σούμι, αυτό είναι για σένα.

Αγνότητα

Στο άσπιλο σπιτικό των Γκοράμι δε γινόταν ποτέ αναφορά στο σεξ. Όταν η τηλεόραση ήταν αναμμένη και κάποια σκηνή με γλωσσόφιλο απειλούσε την αγνότητα του σπιτιού που μοσχομύριζε κάρδαμο, τερματιζόταν αυτόματα μ' ένα πάτημα του μαύρου κουτιού. Όταν η Γιασμίν είχε την πρώτη της περίοδο, η μητέρα της της έδωσε ένα πακέτο σερβιέτες και της ψιθύρισε οδηγίες να μην αγγίξει το Κοράνι. Αυτό την μπέρδευε λιγάκι, επειδή η Γιασμίν ούτως ή άλλως δεν άγγιζε ποτέ το Κοράνι, παρά μόνο ύστερα από εντολή της μητέρας της. Ωστόσο της φάνηκε και λογικό, καθώς η εμμηνόρροια, όπως είχε μάθει στην τάξη της βιολογίας, ήταν συνδεδεμένη με την αναπαραγωγή. Και τα διαγράμματα με τις διακεκομμένες γραμμές στο βιβλίο ήταν, παραδόξως αλλά αδιαμφισβήτητα, συνδεδεμένα με τους ηθοποιούς που έχωναν τη γλώσσα τους ο ένας στο στόμα του άλλου, διαλύοντας έτσι τη χαρά της παρακολούθησης της ταινίας.

Τώρα, στην ηλικία των είκοσι έξι, η Γιασμίν ήξερε τα πάντα για το σεξ. Το ανθρώπινο σώμα είχε εδώ και καιρό αποκαλύψει τα μυστήριά του. Είχε πλαγιάσει με τρεις άντρες και είχε αρραβωνιαστεί τον τρίτο, τον Τζο, έναν συνάδελφο γιατρό από το νοσοκομείο Άγιος Βαρνάβας. Οι γονείς της, ο Σόκαπ και η Ανίσα, συμπάθησαν τον Τζο επειδή, ως γιατρός, θεωρήθηκε αυτόματα κατάλληλος για γαμπρός κι επειδή όλοι συμπαθούσαν τον Τζο, είχε αυτό το χάρισμα. Αν η Ανίσα λαχταρούσε να πάρει η κόρη της έναν καλό μουσουλμάνο, κράτησε την επιθυμία της για τον εαυτό της.

Η Γιασμίν, καθισμένη οκλαδόν στο κρεβάτι της, κυκλωμένη από συγγράμματα ιατρικής, περίμενε να τη φωνάξουν να κατέβει για φαγητό. Κανονικά, θα έπρεπε να μελετάει για ένα ακόμα διαγώνισμα, αλλά δεν μπορούσε να συγκεντρωθεί. Τέσσερα ανοιχτά βιβλία δήλωναν μια υποχρέωση στην οποία δεν ήταν σε θέση ν' αντεπεξέλθει. Αντί γι' αυτό, ξεφύλλιζε ένα περιοδικό που είχε βρει παρατημένο στο τρένο. Στο εξώφυλλο: *Μούφα χωρισμός! Τα ξαναβρήκαν κρυφά! Εκείνη είναι ένα ερείπιο!* Οι τίτλοι αναφέρονταν σε διασημότητες, που παρουσιάζονταν με τις φωτογραφίες τους, αλλά απ' όλους τους η Γιασμίν αναγνώριζε μόνο έναν. Ωστόσο αυτό ελάχιστα μείωνε την ευχαρίστησή της. Όπως και να είχε, η ίδια προτιμούσε τις ιστορίες για «πραγματικούς ανθρώπους». Αυτή που είχε μόλις ολοκληρώσει αφορούσε μια μητέρα τριών παιδιών από το Ντόναστερ η οποία είχε πρόσφατα ανακαλύψει ότι η επτάχρονη κόρη της δεν ήταν βιολογικό παιδί της, καθώς είχε γίνει ένα μπέρδεμα στην κλινική όπου είχε γεννηθεί. Τι πράγματα συμβαίνουν στους ανθρώπους! Αλλά η ίδια δεν είχε κανέναν λόγο ανησυχίας και ένα σωρό λόγους για τους οποίους θα έπρεπε να νιώθει ευγνώμων.

Μετά την αυριανή νύχτα θα γελούσε με τον εαυτό της. Δε θα ήταν τόσο άσχημα όσο φανταζόταν. Οι γονείς της θα συναντούσαν τη μητέρα του Τζο για πρώτη φορά. Θα γευμάτιζαν όλοι μαζί στο σπίτι της στο Πρίμορους Χιλ, θα συζητούσαν τις προετοιμασίες για τον γάμο και θα κουβέντιαζαν περί ανέμων και υδάτων. Σιγά το πράγμα!

Η σκέψη των γονιών της μέσα σ' εκείνη τη διακριτικά πολυτελή γεωργιανή έπαυλη της προκαλούσε μια ελαφριά ναυτία. Ξεροκατάπιε.

Τίποτα ντροπιαστικό δε θα συνέβαινε. Ήταν βλακεία ν' ανησυχεί τόσο πολύ.

Η πόρτα της κρεβατοκάμαρας άνοιξε και ο Αρίφ γλίστρησε μέσα.

«Μιλάμε για θάμνο, όχι αστεία!» είπε κουνώντας το κεφάλι.

Η Γιασμίν έχωσε το περιοδικό κάτω από ένα βιβλίο.

«Έξω!» τον πρόσταξε. «Δουλεύω». Συνειδητοποίησε καθυστερημένα το νόημα των λόγων του. «Έξω!» επανέλαβε.

Ο Αρίφ έκλεισε την πόρτα και έγειρε το άνευρο, αυθαάδικο σώμα του πάνω της.

«Ξέρεις για τι πράγμα μιλάω... Ναι, για τη φωτογραφία... Όπως σου έλεγα, όλα τα σχετικά μ' εκείνη άρθρα την αναφέρουν, αλλά χρειάστηκε να σκάψω πολύ για να τη βρω. Θέλεις να τη δεις, άπα;*» Έβγαλε το τηλέφωνό του από το παντελόνι του.

Η Γιασμίν είχε αποφασίσει να μην αντιδράσει, όσες απόπειρες κι αν έκανε ο απροσάρμοστος μικρός αδερφός της να την προκαλέσει. Άθελά της όμως τραβήχτηκε πίσω και μαζεύτηκε πάνω στο κρεβάτι της καθώς ο Αρίφ ανέμιζε το κινητό του. Το τελευταίο πράγμα στον κόσμο που ήθελε να δει ήταν τ' απόκρυφα της Χάριετ Σάνγκστερ. Αναρωτήθηκε –και όχι για πρώτη φορά– αν ο Τζο είχε δει ποτέ την περιβόητη φωτογραφία της μητέρας του γυμνής, ξαπλωμένης ανάσκελα με τα πόδια ορθάνοιχτα και το κεφάλι ανασηκωμένο, ώστε να κοιτάζει, προκλητικά και επιθετικά, ολόγισια στον φακό.

«Είναι φεμινιστική φωτογραφία», είπε, καταφέροντας να διατηρήσει τη φωνή της ανέκφραστη. «Πάνε δεκαετίες από τότε. Δεν μπορείς να καταλάβεις. Μείνε λοιπόν στα πορνό σου. Στα άτριχα πορνό σου».

Η φωτογραφία ήταν μια απάντηση στην τάση κάποιων γυναικών της εποχής να το παίζουν «αντράκια». Η Γιασμίν είχε διαβάσει γι' αυτήν. Σε μια εποχή που θεωρούνταν μετα-φεμινιστική, μετα-ιδεολογική, μετα-σαρκαστική, μετα-οτιδήποτε, η Χάριετ είχε γράψει για τους κινδύνους της νοοτροπίας «δε δίνω δεκάρα για τίποτα», για τη διανοητική ένδεια της όλης αντίληψης περί του «τέλους της ιστορίας», για την οξύμωρη ηλιθιότητα της πεποιθή-

* Λέξη που στα μπενγκάλι χρησιμοποιείται για την προσφώνηση μιας μεγαλύτερης αδερφής. (Σ.τ.Ε.)

σης ότι είναι λάθος να πιστεύεις σε κάτι. Πάνω απ' όλα όμως, είχε γράψει γι' αυτό που η ίδια έβλεπε ως «ψευδεπίγραφη άνοδος της γυναικείας δύναμης»: για το στερεότυπο της αχαλίνωτης κατανάλωσης αλκοόλ από γυναίκες και της αποτριχωμένης σεξουαλικότητας, που, σύμφωνα με τη Χάριετ, εξυπηρετούσε τις αντρικές φαντασιώσεις, προσφέροντας εικόνες ήπιου πορνό για τα λεγόμενα «αντρικά περιοδικά». Η Χάριετ είχε τη δική της άποψη για τη γυναικεία χειραφέτηση, συμπεριλαμβανομένης της σεξουαλικής απελευθέρωσης. Η άποψή της πήγαινε κόντρα στο *zeitgeist*. * Και της είχε φέρει δημοσιότητα, κάποιες φορές κάθε άλλο παρά θετική. Παρά το γεγονός αυτό –ή ίσως εξαιτίας αυτού–, είχε ανέλθει σε μια αρκετά εξέχουσα θέση και η φωτογραφία αποτελούσε πλέον μακρινό παρελθόν.

Ο Αρίφ χαμογέλασε.

«Και τι θα έλεγες για τη μα και τον μπάμπα; Νομίζεις ότι θα ήθελαν να τη δουν; Μπορεί να την έχουν ήδη δει. Ξέρεις, ο Τζο είπε ότι καλό θα ήταν να έρθω κι εγώ μαζί σας αύριο στο τραπέζι».

«Βγες έξω τώρα!» Άρπαξε το βαρύτερο βιβλίο από το κρεβάτι της.

Ο Αρίφ ανασήκωσε τους ώμους.

«Δεν έχεις ιδέα από σημάδι».

«Παλιοβλαμμένο!»

Το πιθανότερο ήταν να είχε δει τη φωτογραφία εδώ και πολλούς μήνες – είχε ποτέ ο Αρίφ δυσκολία να βρει στιδίηποτε στο ίντερνετ; Κι όλον αυτόν τον καιρό απλώς δεν έλεγε τίποτα, περιμένοντας τη στιγμή που θα προκαλούσε όσο το δυνατόν μεγαλύτερο αντίκτυπο: τη μέρα πριν από τη συνάντηση των οικογενειών.

«Έχεις εξηγήσει στη μα ότι πρόκειται για μια φεμινιστική φωτογραφία; Αγόρασε το βιβλίο της Χάριετ, ναι, ακριβώς, το πρώτο της βιβλίο, αυτό όπου έγραφε για όλους τους εραστές της, άντρες και γυναίκες, τα πάντα πολύ φεμινιστικά. Αλλά δε νομίζω ότι η

* Γερμανικά στο πρωτότυπο: «πνεύμα της εποχής». (Σ.τ.Ε.)

μα κατάλαβε κάτι. Επειδή το διάβαζε, ναι, όρθια στην κουζίνα. Και το πρόσωπό της... έπρεπε να το έβλεπες, άπα! Στεκόταν πάνω από τον σκουπιδοτενεκέ και το πόδι της ήταν στο πετάλι, το καπάκι ανασηκωμένο. Κι όταν με είδε, ναι, το άφησε να πέσει. Μες στα σκουπίδια. Σαν να ένιωθε κατατροπιασμένη».

Συνέχισε να γελάει την ώρα που εκείνη του πέταξε το βιβλίο από την άλλη άκρη του δωματίου, αδέξια, όπως το είχε προβλέψει, όμως βγήκε αμέσως έξω, και η Γιασμίν πετάχτηκε πάνω κι άρχισε να κόβει βόλτες πέρα δώθε, πασχίζοντας να βάλει σε μια τάξη τις σκέψεις της.

Μπάμπα

Γύρω στις οκτώ ένωσε πεινασμένη. Στάθηκε έξω από την κλειστή πόρτα της κουζίνας ακούγοντας τα τσιτσιρίσματα του τηγανιού και τους μεταλλικούς ήχους, ενώ σκεφτόταν αν έπρεπε να περάσει μέσα και να βοηθήσει τη μα ή αν ήταν προτιμότερο να επιστρέψει αθόρυβα επάνω.

«Έλα, Μίνι!» φώναξε ο πατέρας της από το καθιστικό. Έλεγε ότι το «Μίνι» ήταν το υποκοριστικό της, αν και κανείς άλλος δεν τη φώναζε ποτέ έτσι. «Έλα, κάθισε μαζί μου». Ο μπάμπα δε σήκωσε το κεφάλι από το περιοδικό του όταν η Γιασμίν κάθισε στον καναπέ. «Η μητέρα σου καθυστέρησε σήμερα με το φαγητό, επειδή έφαγε σχεδόν δέκα ώρες για να ετοιμάσει *σούγκτο, αλού νταμ, νταλ πακόρι, κατσόρι* και ό,τι άλλο τραβάει η όρεξή σου.* Ό,τι μεζεδάκι μπορείς να φανταστείς, το έχει φτιάξει. Της είπα πενήντα φορές ότι είμαστε καλεσμένοι σε τραπέζι, ότι δε θα στήσουμε κανέναν πάγκο στον δρόμο, αλλά μήπως παίρνει από λόγια; Να τι περνάω όλα αυτά τα χρόνια. Η γυναίκα είναι πεισματάρια σαν μουλάρι». Αναστέναξε και γύρισε σελίδα.

«Ίσως θα μπορούσαμε να πάρουμε μαζί μας λίγο απ' όλα», πρότεινε η Γιασμίν.

Όμως ήξερε ότι δεν υπήρχε περίπτωση. Θα έσερναν μαζί τους σακούλες ξέχειλα γεμάτες με τάπερ και μεταλλικά κουτιά, αντί να παρουσιάσουν μια κομψή πιατέλα με ποικιλία από εξωτικά

* Δημοφιλή πιάτα με λαχανικά από την κουζίνα της περιοχής της Βεγγάλης στην Ινδία. (Σ.τ.Μ.)

εδέσματα. Η Χάριет, φυσικά, θα ήταν αρκετά ευγενική ώστε να κρύψει τη θυμηδία της.

«Δεν έχω ξανακούσει αυτόν τον όρο: “φασματικές επεμβάσεις”». Ο μπάμπα στράφηκε στη Γιασμίν για να δει τι είχε να πει εκείνη. «Υπάρχει ένα ολόκληρο άρθρο εδώ για τον αριθμό των Αμερικανών γιατρών στους οποίους έχουν κάνει αγωγές γι’ αυτό. Θα ήθελες να μάθεις τη γνώμη μου;»

Του είπε ότι ναι, θα το ήθελε. Μια καινούργια στοίβα είχε ξεφυτρώσει κάτω απ’ το παράθυρο. *Διάφορα πράγματα* ξεφύτρωναν μέσα σ’ αυτό το σπίτι σαν μανιτάρια σε σκοτεινό υγρό δάσος. Κουτιά και σακούλες με άχρηστα αντικείμενα τα οποία κατέληγαν είτε στο γκαράζ είτε στο δωμάτιο των ξένων είτε σε γείτονες υπερβολικά άβουλους για ν’ αρνηθούν ένα στραγγιστήρι λαχανικών που η κυρία Γκοράμι τους πίεζε να δεχτούν. Λίγες από τις ασβεστωμένες διπλοκατοικίες με τους σαργέ εξωτερικούς τοίχους είχαν γλιτώσει από την υπερχείλιση στο νούμερο 23 της Μπίτσγουντ Ντράιβ.

Ο μπάμπα έβγαλε τα ματογυάλια του και συλλογίστηκε. Είχε τη συνήθεια να βγάζει τα διπλοεστιακά γυαλιά του και να τα διπλώνει όταν σκεφτόταν, λες και η αλήθεια μπορούσε να ιδωθεί μονάχα κοιτάζοντας προς τα μέσα και όχι προς τα έξω. Καθόταν με την πλάτη ίσια στην ξύλινη καρέκλα πίσω από τη γεμάτη σκληθρες τραπεζαρία από πεύκο την οποία χρησιμοποιούσε και ως γραφείο, με φακέλους και συρτάρια στοιβαγμένα πάνω της, αλλά και από κάτω. Είχε κανονικό γραφείο, στο «καλό δωμάτιο», όπως το αποκαλούσε πάντα, στο μπροστινό μέρος του σπιτιού, το οποίο είχε εξοπλιστεί με μεγάλη επισημότητα πριν από μερικά χρόνια, όταν είχε επιτέλους γίνει συνétaιρος στην κλινική στην οποία εργαζόταν ολόκληρη την προηγούμενη δεκαετία. Το δωμάτιο αυτό ήταν γεμάτο ράφια πάνω στα οποία υπήρχαν αραδιασμένα επιστημονικά βιβλία και κλασέρ με περιοδικά. Στο κέντρο δέσποζε ένα μεγάλο γραφείο από μαόνι με δερμάτινες και μπρούντζινες λεπτομέρειες και μια μαύρη περιστρεφόμενη καρέκλα. Όταν

ο μπάμπα ήθελε να προβεί σε μια ανακοίνωση ή όταν έκανε ένα από τα κηρύγματά του στον Αρίφ σχετικά με την έλλειψη προσανατολισμού, την αδυναμία του να ωριμάσει και ν' αναλάβει την ευθύνη για το μέλλον του, αυτές οι παρεμβάσεις πάντοτε πραγματοποιούνταν στο «καλό δωμάτιο». Διαφορετικά, προτιμούσε να κάθεται στο σαλόνι και να διαβάζει στο τραπέζι της τραπεζαρίας, κι αν ήθελε να παρακολουθήσει τηλεόραση, δεν είχε παρά να στρίψει την καρέκλα του αντί να υποκύψει στην άνεση του καναπέ ή μιας πολυθρόνας με ανάκλιση.

«Είναι θέμα συναίνεσης, Μίνι», είπε, ολοκληρώνοντας τον συλλογισμό του. «Ο ασθενής δεν αρκεί απλώς να υπογράψει ένα έντυπο, η συγκατάθεσή του οφείλει να είναι ενημερωμένη. Αν όμως δε γνωρίζει ποιος θα εκτελέσει την επέμβαση, τότε δεν είναι πραγματικά ενημερωμένος».

«Ναι, μπάμπα». Η Γιασμίν ήξερε ότι περίμενε περισσότερα από εκείνη. Πώς μπορούσε να εκπληρώσει τον ρόλο του δασκάλου αν εκείνη δεν υιοθετούσε τον ρόλο της μαθήτριας;

Όσotόσο της ήταν αδύνατο να συγκεντρωθεί. Το στομάχι της ήταν σφιγμένο από την πείνα και το άγχος. Εδώ και βδομάδες προσπαθούσε να ελέγξει –μετά βίας– τους φόβους της για τη συνάντηση των γονιών της με τη Χάριετ. Η συντριπτική πίεση στη δουλειά την είχε βοηθήσει, όπως την είχαν βοηθήσει έως έναν βαθμό και οι χαλαρές διαβεβαιώσεις του Τζο. Η Χάριετ όχι μόνο θα είχε άψογη συμπεριφορά, αλλά θα ενθουσιαζόταν και θα καταγοητευόταν. *Σ' αγαπάει, φυσικά*, της είχε πει, *αλλά είναι λιγάκι απογοητευμένη που δεν είσαι περισσότερο Ινδή. Οι γονείς σου είναι αρκετά αυθεντικοί για να της χαρίσουν έναν οργανισμό.*

Προσπάθησε να βγάλει το όλο θέμα από το μυαλό της, αλλά αυτό συνέχισε να πολιορκεί τις σκέψεις της, σαν τη γάτα του γείτονα που νιαουρίζει και κλαψουρίζει στο περβάζι του παραθύρου. Και τώρα που αυτή η μέρα είχε σχεδόν φτάσει, διαπίστωνε ότι ανησυχούσε για τα λάθος πράγματα. Ό,τι και να σκεφτόταν στην πραγματικότητα η Χάριετ για τον Σόκατ και την Ανίσα, θα

παρέμενε συγκαλυμμένο από τους βρετανικούς τρόπους κόσμιας συμπεριφοράς και δε θα είχε καμία σημασία. Τα μέλη της αγγλικής μεσαίας τάξης δεν ανακατεύονταν στις γαμήλιες υποθέσεις των παιδιών τους. Ωστόσο η Χάριετ Σάνγκστερ απειλούσε να φέρει –είχε ήδη φέρει– το σεξ στο σπιτικό των Γκοράμι, και αυτό δε γινόταν να τερματιστεί με το πάτημα ενός κουμπιού. Τι θα γινόταν αν επέμενε να τους δείξει τη συλλογή της από ινδικά ερωτικά έργα τέχνης, όπως είχε συμβεί στην πρώτη επίσκεψη της Γιασμίν στο Πρίμροουζ Χιλ; Ή αν άρχιζε ν' αναλύει κάποιο από τα αγαπημένα της θέματα, όπως την πολιτισμική σημασία των τριχών του εφήβιου;

Η εικόνα της μαμάς της να πετάει το βιβλίο της Χάριετ στον σκουπιδοτενεκέ της κουζίνας έκανε τη Γιασμίν να σφίξει τις γροθιές της. Φαντάστηκε μια ατελείωτη σιωπηλή διαδρομή κατά την επιστροφή τους στο σπίτι το βράδυ της επομένης, με τη μα να σιγοκλαίει και τον μπάμπα να έχει τα μάτια του καρφωμένα στον δρόμο. Τον φαντάστηκε να την καλεί στο «καλό δωμάτιο», όπου εκείνη θα στεκόταν όρθια μπροστά του, ενώ ο ίδιος θα παρέμενε καθισμένος στη μαύρη περιστρεφόμενη καρέκλα του, γλείφοντας τα χείλη του όπως έκανε πάντα όταν είχε κάτι σημαντικό ν' ανακοινώσει.

«Αυτό εδώ είναι καλό», είπε ο μπάμπα. «Άκουσε προσεκτικά, για να δούμε αν θα μπορέσουμε να το βρούμε μαζί: ένας πενηνταεννιάχρονος άντρας εμφανίζεται με πυρετό, σύγχυση, θρομβοπενία, εξανθήματα και νεφρική ανεπάρκεια».

Η Γιασμίν έγειρε μπροστά για να δείξει ότι είχε την αμέριστη προσοχή της, αν και το μυαλό της συνέχισε να περιπλανιέται. Ήξερε ότι έκανε ανόητες σκέψεις. Η Χάριετ ποτέ δε θα συμπεριφερόταν κατ' αυτόν τον τρόπο. Ήταν μια γυναίκα που καμάρωνε για την πολιτισμική ευαισθησία της, αυτό ήταν βέβαιο. Και ο μπάμπα ποτέ δε θα της απαγόρευε να παντρευτεί κάποιον, ασχέτως της γνώμης του για τη μέλλουσα συμπεθέρα. Η δε μητέρα της θα ήταν ικανοποιημένη για όσον καιρό θα ασχολούνταν με τις προε-

τοιμασίες του γάμου. Η μα ήταν περήφανη που η κόρη της θα παντρευόταν τον γιο μιας διάσημης συγγραφέως, κάποιας που δεν είχε γράψει μόνο βιβλία αλλά και μια όπερα, καθώς και θεατρικά που είχαν παιχτεί στο ραδιόφωνο. Αυτό το είχε δηλώσει όχι μόνο στη Γιασμίν και στους γείτονες αλλά και στους συγγενείς της σε τρεις ηπείρους. Ο Αρίφ και οι μπηχτές του ήταν ο μόνος λόγος που η Γιασμίν ένιωθε τόσο αδικαιολόγητα αγχωμένη.

«Ο ασθενής τρεις μέρες πριν από την εισαγωγή του ήταν καλά», διάβασε δυνατά ο πατέρας της. Λάτρευε το *Ιατρικό Περιοδικό της Νέας Αγγλίας* και τα δύσκολα περιστατικά που παρουσίαζε, κι αυτή ήταν η αγαπημένη του δραστηριότητα με την κόρη του. «Ακολούθησαν εμετοί, υπερβολική εφίδρωση και αδικαιολόγητη κόπωση... Όταν τον είδε τελικά κάποιος στα έκτακτα περιστατικά, είχε αφωνία, ήταν ανίκανος να σταθεί όρθιος, αλλά βρισκόταν σε θέση ν' αντιδρά σε επώδυνα ερεθίσματα. Έλα...» Σταμάτησε και της έκανε νόημα να έρθει και να σταθεί πάνω απ' τον ώμο του για να διαβάσει. «Υπάρχουν πολλές ακόμα πληροφορίες εδώ».

Η Γιασμίν στάθηκε δίπλα στον πατέρα της και προσπάθησε να αφομοιώσει τις πληροφορίες. *Η αρτηριακή πίεση του αίματος ήταν 132/82 mm Hg, είχε 110 καρδιακούς παλμούς το λεπτό, ο αναπνευστικός ρυθμός ήταν 26 αναπνοές το λεπτό και ο κορεσμός σε οξυγόνο 94%, ενώ του χορηγούνταν συμπληρωματικό οξυγόνο με ρυθμό δύο λίτρα το λεπτό μέσα από ρινικό σωλήνα. Οι κόρες των ματιών ήταν 3 χιλιοστά και μη αντιδραστικές. Η επιδερμίδα ήταν θερμή... Δεν ήταν σε θέση να συγκεντρωθεί σε περισσότερες λεπτομέρειες. Αντί γι' αυτό, έριχνε διαρκώς νευρικές ματιές στον μπάμπα, βλέποντάς τον όπως θα τον έβλεπε την επομένη η Χάρριετ, ως τον Ινδό γιατρό με το χαχόλικο καφέ κοστούμι και την υπερβολικά φαρδιά γραβάτα. Ο τρόπος που καθόταν ήταν υπέρμετρα στητός και κόσμος. Αξιοπρεπής, σκέφτηκε η Γιασμίν. Πάντα το ίδιο σκεφτόταν. Ήδη από την ηλικία των δεκατεσσάρων ήταν ο ψηλότερος άντρας στο χωριό του στη Δυτική Βεγγάλη. Και παρότι μετά την ηλικία των σαράντα ο μέσος άνθρωπος αρχίζει*

να χάνει, όπως του άρεσε να επαναλαμβάνει, ενάμισι πόντο ανά δεκαετία, εκείνος στην ηλικία των εξήντα παρόμενε το ίδιο ψηλός όπως και τότε.

«Ο Αρίφ δεν πρέπει να έρθει μαζί μας αύριο το βράδυ», είπε ξαφνικά. «Ο Τζο τον προσκάλεσε από ευγένεια, αλλά η Χάριετ περιμένει μόνο εμάς τους τρεις».

Ο μπάμπα ανάβλεψε και την κοίταξε με το ένα λευκό φρύδι του ανασηκωμένο.

«Ανησυχείς μήπως δε φτάσει το φαγητό; Η μητέρα σου σκοπεύει να πάρει προμήθειες για δυο τρεις μήνες».

«Όχι», απάντησε η Γιασμίν. «Είναι που... δεν μπορείς να τη σταματήσεις; Κι αν έρθει ο Αρίφ, θα... δεν ξέρω, ποτέ δεν μπορεί να είναι κανείς σίγουρος μ' αυτόν!»

«Μην ανησυχείς, Μίμι. Ο Αρίφ θα μείνει στο σπίτι. Αλλά η μητέρα σου θα πάρει τα φαγητά που έχει μαγειρέψει, επειδή αυτό ξέρει να κάνει και θα ήταν σκληρό να την εμποδίσουμε». Εστίασε πάλι την προσοχή του στο περιστατικό και η Γιασμίν ένιωσε μια σουβλιά ντροπής.

Ο μπάμπα εν γένει δεν ενέκρινε την αναστάτωση. Παρότι την ανεχόταν στα μικρά παιδιά ή στους πνευματικά ασταθείς, σε όλες τις άλλες περιπτώσεις αποτελούσε για εκείνον λόγο επίπληξη. Η ζωή του ήταν σε τάξη. Εργαζόταν, μελετούσε τα περιοδικά του, γευμάτιζε με την οικογένειά του και σποραδικά έπινε λίγο ουίσκι από ένα κόκκινο κρυστάλλινο ποτήρι το οποίο φυλούσε μαζί με το μπουκάλι του ουίσκι στο επάνω συρτάρι του μαονένιου γραφείου του. Παρακολουθούσε τις ειδήσεις στην τηλεόραση, ντοκιμαντέρ για χώρες που είχαν πληγεί από πολέμους, καθώς και την επανάληψη των επεισοδίων της σειράς *EastEnders* τις Κυριακές με την Ανίσα, η οποία έβλεπε φανατικά τηλεοπτικές σαπουνόπερες. Από καιρού εις καιρόν έκανε τις ανακοινώσεις του, οι οποίες, είτε αφορούσαν οικογενειακά δράματα είτε εν γένει την κατάσταση στον κόσμο, κατέληγαν λίγο πολύ στο ίδιο πράγμα: το να έχει κανείς μια ήρεμη και τακτοποιημένη ζωή σήμαινε ότι ήταν πραγματικά τυχερός.

«Μηνιγγιτιδοκοκκαϊμία;» τόλμησε να προτείνει η Γιασμίν έχοντας διαβάσει παρακάτω. «Τι λες κι εσύ, μπάμπα;»

Εκείνος έβγαλε τα γυαλιά του.

«Ανυπομονώ να γνωρίσω την κυρία Σάνγκστερ», είπε. «Είναι μια πολύ ευτυχής συγκυρία. Η μοναχοκόρη μου παντρεύεται. Οι οικογένειες θα συναντηθούν για πρώτη φορά. Τίποτα δεν μπορεί να χαλάσει τη βραδιά, Μίνι. Ελπίζω να νιώθεις κι εσύ το ίδιο».

Η Γιασμίν ήθελε να βάλει τα κλάματα. Βλεφάρισε και δάγκωσε το κάτω χέιλι της. Πέρασαν μερικές στιγμές πριν καταφέρει να ψελλίσει:

«Ευχαριστώ, μπάμπα».

Εκείνος άρχισε πάλι ν' αναλύει φωναχτά το ιατρικό περιστατικό, εξηγώντας ότι η διάγνωση της Γιασμίν είχε κάποια βάση εξαιτίας του εξανθήματος που είχε χαρακτηριστικά δικτυωτής πελίδνωσης στην κοιλιακή χώρα, ωστόσο τελικά, για λόγους που εξήγησε αναλυτικά, θεωρούσε ότι η θρομβωτική θρομβοπενική πορφύρα ήταν η πιθανότερη αιτία.

Ενόσω εκείνος μιλούσε, η Γιασμίν έγενεφε καταφατικά, αλλά μετά βίας τον άκουγε. Ένωθε μια παιδική ικανοποίηση, σαν να είχε κοιτάξει ο πατέρας της κάτω από το κρεβάτι και να την είχε διαβεβαιώσει ότι δεν υπήρχαν μπαμπούλες κρυμμένοι εκεί. Ο μπαμπάς της ανυπομονούσε να γνωρίσει την κυρία Σάνγκστερ. Φυσικά! Τη Χάριετ την υπολήπτονταν, ήταν αξιοσέβαστη. Δεν επρόκειτο για καμιά πορνοστάρ, όπως είχε προσπαθήσει να υπαινιχτεί ο Αρίφ. Έγραφε βιβλία πάνω στη φεμινιστική θεωρία και λογοτεχνία, δίδασκε σε δύο πανεπιστήμια και ήταν στο διοικητικό συμβούλιο τριών τουλάχιστον φιλανθρωπικών οργανισμών. Το σφίξιμο στο στήθος της Γιασμίν εξαφανίστηκε και ένιωθε ανάλαφρη (ίσως εξαιτίας της πείνας να ζαλιζόταν λιγάκι) μπαίνοντας στην κουζίνα όταν η μα τούς φώναξε τελικά για να φάνε.

Μα

Η Γιασμίν δεν είχε δει ποτέ την κουζίνα συγυρισμένη. Αλλά ποτέ δεν την είχε δει και σε παρόμοια κατάσταση. Η μα είχε προκαλέσει τέτοιο χάος, που οδήγησε τον μπάμπα να κάνει ένα αβέβαιο βήμα προς τα πίσω. Αλλά, προς τιμήν του, τελικά προχώρησε και πήρε τη θέση του στο τραπέζι χωρίς να πει λέξη. Η κουζίνα ήταν η επικράτεια της μαμάς και τη διοικούσε όπως της άρεσε.

«Τι ζέστη!» σχολίασε η μα, με τον ιδρώτα να γυαλίζει πάνω στα ψηλά στρογγυλά ζυγωματικά της. «Απόψε μόνο ρύζι και λαχανικά». Χαμήλωσε το ραδιόφωνο. Πάντα το είχε ανοιχτό για συντροφιά.

«Εξαιρετικά», είπε ο μπάμπα, ο οποίος εκτιμούσε το λιτό φαγητό.

«Ουάου, μα!» αναφώνησε η Γιασμίν, γνέφοντας προς τις αχνιστές κατσαρόλες με τα κάρι και τους δίσκους με τα τηγανητά εδέσματα, που είχαν γεμίσει με υδρατμούς το παράθυρο. «Δεν ήταν ανάγκη να ετοιμάσεις τόσα φαγητά».

«Ναι, αλλά αύριο δε θα έχω χρόνο», εξήγησε η μα. «Πρέπει να πάω τον κύριο Χάρτλεϊ στο Γούλιτς».

«Εννοώ...» Η Γιασμίν σταμάτησε. «Εννοώ ότι είναι φανταστικά. Σ' ευχαριστώ, μα».

Εκείνη τίναξε το κεφάλι της με τρόπο που δήλωνε *Μην είσαι ανόητη και ταντόχρονα Κοίτα πόσο καθαρίσμα με περιμένει*. Μπορούσε να επικοινωνήσει ολόκληρες προτάσεις και μόνο με κινήσεις του κεφαλιού και με τα μάτια της. Σέρβιρε τον πατέρα και τη Γιασμίν και γέμισε ένα τρίτο πιάτο για τον Αρίφ, παρότι

αυτός δεν είχε εμφανιστεί ακόμη. Η ίδια δεν πεινούσε, τους εξήγησε, επειδή τοιμπολογούσε και δοκίμαζε φαγητά όλη τη μέρα.

«Γιατί αυτό το παιδί δεν μπορεί να κατέβει χωρίς να χρειαστεί να του το πούμε τρεις φορές;» είπε ο μπάμπα. «Α, να τος».

Ο Αρίφ πήρε το πιάτο του.

«Θα φάω στο δωμάτιό μου, ναι; Έχω πολλή δουλειά».

«Κάθισε στο τραπέζι», τον πρόσταξε ο μπάμπα. «Και πες μου γι' αυτή τη δουλειά την ώρα που θα τρώμε».

«Σου έχω ήδη πει», είπε ο Αρίφ. «Αναπτύσσω μια εφαρμογή».

«Οι σπουδές στην κοινωνιολογία σου δίνουν τη δυνατότητα να το κάνεις αυτό;» Ένα πτυχίο στην κοινωνιολογία, κατά τη γνώμη του Σόκατ, δεν έδινε στον γιο του καμία απολύτως δυνατότητα. Τα δύο χρόνια που ακολούθησαν την αποφοίτηση του Αρίφ μάλλον είχαν ενισχύσει αυτή του την πεποίθηση.

«Κάτι τέτοιο», πέταξε ο Αρίφ και προχώρησε προς την πόρτα.

«Άσε το πιάτο σου στο τραπέζι. Είσαι πολύ απασχολημένος για να φας».

Ο Αρίφ δίστασε. Η Γιασμίν ήξερε ότι ζύγιζε την κατάσταση. Θα μπορούσε να αγνοήσει την ήρεμη υπόδειξη του πατέρα του και το θέμα θα τέλειωνε εκεί. Αλλά την πρώτη μέρα του επόμενου μήνα θα έβρισκε το χαρτζιλίκι του ψαλιδισμένο κατά το ήμισυ ή εντελώς κομμένο. Την περηφάνια του ή την τσέπη του; Τι από τα δύο θα διάλεγε απόψε;

«Νικούται κορέται», είπε ο Αρίφ μέσα από τα δόντια του. *Να πάρει ο διάολος.* Άφησε το πιάτο του και βγήκε έξω.

«Μην του το ανεβάσεις επάνω αργότερα», πρόσταξε ο Σόκατ τη σύζυγό του. «Δεν του κάνει καλό να τον κακομαθαίνεις».

Η Ανίσα συναίνεσε γέροντας το κεφάλι και κάθισε αναστενάζοντας βαριά.

«Για ποιον λόγο θα πας τον κύριο Χάρτλεϊ στο Γούλιτς;» ρώτησε η Γιασμίν.

Ο κύριος Χάρτλεϊ ήταν ο ηλικιωμένος που έμενε δίπλα. Η Γιασμίν τον θυμόταν πάντα υπέργηρο, ακόμα κι όταν είχαν πρωτοέρ-

θει στη γειτονιά, είκοσι χρόνια πριν. Πριν απ' αυτό είχαν αλλάξει διάφορα ενοικιαζόμενα διαμερίσματα και σπίτια, που όλα τους είχαν κάποια κοινά στοιχεία. Η κίνηση στον δρόμο δε σταματούσε ούτε τη νύχτα και με το που έβγαινες από την εξώπορτα βρισκόσουν αμέσως περικυκλωμένος από ανθρώπους και σε έπνιγαν τα καυσαέρια των αυτοκινήτων. Ο μπάμπα πάντα έλεγε πως τα λεφτά σου πιάνουν τόπο όταν κατοικείς σε μια κεντρική λεωφόρο, γι' αυτό και η Γιασμίν ξαφνιάστηκε από την ησυχία που επικρατούσε εδώ πέρα. *Ξέρεις πώς το λένε αυτό το μέρος;* είχε ρωτήσει ο Σόκατ την κόρη του την ώρα που οι μεταφορείς κουβαλούσαν κούτες και έπιπλα. *Ναι, μπάμπα. Τάτον Χιλ.* Ο μπάμπα είχε κουνήσει το κεφάλι και είχε ανεμίσει το χέρι του σε μια σαρωτική χειρονομία που περιέκλειε τις βυθισμένες σε λήθαργο κατοικίες με τις μισόκλειστες γρίλιες που εμπόδιζαν τον κυριακάτικο ήλιο να εισχωρήσει, τους απαστράπτοντες φράχτες και τις κενές προσόψεις των γκαράζ, τα παρτέρια με το γρασίδι και τα δέντρα με τους φαρδιούς κορμούς που πλαισίωναν τον δρόμο. Όταν μίλησε, ο τόνος του είχε μια ιδιαίτερη επισημότητα: *Ονομάζεται «ο δικός μας μικρός παράδεισος επί της Γης».*

«Θα τον πάει;» είπε ο Σόκατ. «Αν η μητέρα σου είχε μάθει να οδηγεί, τότε θα μπορούσε να τον πάει κάπου. Τώρα απλώς θα τον συνοδεύσει με το λεωφορείο, παρότι αυτός γνωρίζει καλύτερα τον δρόμο από εκείνη».

«Μάλλον τον κακομαθαίνω», παραδέχτηκε η μα. «Θα τον πάω σ' εκείνον που του χώνει βελόνες για να γιατρέψει τα αρθριτικά του».

«Βελονισμός!» ξεφύσηξε ο μπάμπα.

«Θα έπρεπε να σε βάλει στη διαθήκη του, μα. Κάνεις περισσότερα γι' αυτόν από τα ίδια του τα παιδιά».

Η κόρη του κυρίου Χάρτλεϊ και τα εγγόνια του έμεναν κάπου στο Δυτικό Λονδίνο και ο γιος του στο Μόρντεν. Ωστόσο τον επισκέπτονταν μόνο μια δυο φορές τον χρόνο. Η Γιασμίν αυτό το θεωρούσε απαράδεκτο. Είχε μεγαλώσει με την πεποίθηση ότι η

οικογένεια έχει πάντα προτεραιότητα, και το γεγονός ότι οι Γκοράμι είχαν ελάχιστες επαφές με τον ευρύτερο συγγενικό κύκλο τους ήταν απλώς αποτέλεσμα επιβεβλημένων συνθηκών.

«Διαθήκη;» επανέλαβε η μα σοκαρισμένη. «Τι είμαι εγώ, κάνα όρνεο να ροκανίζω τις σάρκες του; Και ο κύριος Άκερμαν; Μήπως θα έπρεπε να φάω και το δικό του κουφάρι;»

Ο κύριος Άκερμαν έμενε στον αριθμό 72, ένας ακόμα από τους επωφελούμενους των κοινωνικών υπηρεσιών που πρόσφερε η μα. Ο κύριος Κουμπς, που έμενε στη γωνιακή μονοκατοικία, είχε ιδιαίτερη αδυναμία στο *μπιριάνι* της με αρνάκι.

«Όχι, είσαι ένας άγγελος», είπε ο μπάμπα. «Αν σου αφήσει το σπίτι του, μπορείς ν' ανοίξεις ένα κέντρο φροντίδας για όλους τους μοναχικούς λευκούς γέροντες».

«Μπούρδες!» πέταξε η μα.

«Δεν μπορώ να διαλέξω», είπε η μα όρθια πάνω από δύο σύνολα απλωμένα στο κρεβάτι της. «Η πρώτη εντύπωση είναι πολύ σημαντική». Είχε προσκαλέσει τη Γιασμίν στο υπνοδωμάτιό της.

Εκείνη περιεργαζόταν τώρα το μεταξωτό φόρεμα με το εντυπωσιακό φλοράλ μοτίβο: πουλιά και λουλούδια σε τιρκουάζ, μοβ και ανοιχτό πράσινο. Θεωρητικά, με τη βοήθεια μιας ομάδας από στιλίστες, ένα σούπερ μοντέλο θα μπορούσε να το υποστηρίξει. Πάνω στη μα, που ήταν κοντή και γεματούλα, θα ήταν σκέτη καταστροφή.

«Πιάσε!» την παρότρυνε η μητέρα της. Χάιδεψε το μετάξι και άπλωσε τη φούστα προσεκτικά. «Υπέροχο ύφασμα, και πλήρως μόνο δέκα λίρες σε κάποιο από τα καταστήματα μεταχειρισμένων του Βρετανικού Καρδιολογικού Ιδρύματος».

«Τα παπαγαλάκια είναι πολύ... εντυπωσιακά», είπε η Γιασμίν, με την καρδιά της να βουλιάζει στην προοπτική να συστήσει μια εκκεντρικά ντυμένη Ανίσα στην πάντα κοιμητή Χάριет.

«Όμως ίσως αυτό το ταγέρ να είναι προτιμότερο για την πρώτη εντύπωση». Η μα προχώρησε στη δεύτερη επιλογή της: φούστα

και σακάκι σε καφέ χρώμα, από κάποιο ύφασμα που έμοιαζε με ταπετσαρία, συνδυασμένο με μια λευκή μπλούζα που έδειχνε να είναι από ιδιαίτερα εύφλεκτο υλικό.

Αν οι γονείς της έκαναν την είσοδό τους φορώντας ταιριαστά καφέ σύνολα με λευκό πουκάμισο, θα κατάφερε άραγε η Χάρριετ να συγκρατηθεί και να μη γελάσει; Γιατί η μα δεν μπορούσε, ύστερα από τόσα χρόνια, να ντυθεί σαν κανονικός άνθρωπος; Δεν ήταν δα και δύσκολο. Το μόνο που χρειαζόταν να κάνει ήταν να κοιτάξει γύρω της και ν' αντιγράψει τις άλλες γυναίκες.

«Δεν ξέρω», είπε η Γιασμίν. «Αναρωτιόμουν... γιατί δε φοράς ένα από τα σάρι σου; Σου πάει πολύ το σάρι».

«Α, όχι, όχι! Η κυρία Σάνγκστερ θα σκεφτεί ότι η μα της Γιασμίν είναι οπισθοδρομική. Γιατί δεν προσαρμόζεται, γιατί δεν ενσωματώνεται; Αυτός είναι ο λόγος που λέω ότι η πρώτη εντύπωση μετράει».

Αρκετά αυθεντικοί για να της χαρίσουν έναν οργανισμό. Ένα σάρι θα ήταν, αναμφίβολα, η καλύτερη επιλογή. Αλλά πώς να το θέσει στη μα; *Ντύσου αύριο αυθεντικά; Μη φοράς αυτά τα ντροπιαστικά σύνολα;* Ακόμα και να της το έλεγε, δε θα κατάφερε κάτι. Η μητέρα της είχε ρωτήσει μεν τη γνώμη της, αλλά είχε πάντα έναν γλυκό τρόπο να παραβλέπει τις απόψεις των άλλων αν τις έβρισκε εσφαλμένες. Όπως άρεσε στον πατέρα της να επαναλαμβάνει, ήταν το πιο ευγενικά πεισματάρικο πλάσμα πάνω στη Γη.

«Το φόρεμα, τότε», κατέληξε η Γιασμίν.

«Έξυπνο κορίτσι!» αναφώνησε η μα, σαν να είχε περάσει η κόρη της εξετάσεις. «Αυτή είναι η σωστή επιλογή. Λοιπόν, ο πατέρας σου ανησυχεί μήπως αύριο ξεφουρνίσω καμιά βλακεία, γι' αυτό και έχω προετοιμαστεί. Θα συζητήσουμε για τον γάμο και για τον καιρό. Αυτά τα δύο είναι σιγουράκια. Και διάβασα κι ένα άρθρο για την ανισότητα στις αμοιβές των δύο φύλων, όπως κι ένα άλλο για τις γυναίκες επιστήμονες. Είναι κατάλληλα αυτά τα θέματα, δε συμφωνείς;» Κοίταξε την κόρη της ανήσυχη.

Η μα είχε προετοιμαστεί και είχε κάνει την έρευνά της. Είχε

διαβάσει το πρώτο βιβλίο της Χάριετ – ή τουλάχιστον ένα μέρος του, πριν την πιάσει στα πράσα ο Αρίφ. Είχε κάτσει να σκεφτεί τι θα πει και τι θα φορέσει. Η Γιασμίν ήθελε να της ζητήσει συγγνώμη, αλλά πώς και για τι πράγμα ακριβώς;

«Εξαιρετικά κατάλληλα», είπε τελικά, πράγμα που στο σπιτικό των Γκοράμι αποτελούσε πραγματικά μεγάλο έπαινο.

Αρίφ

Όταν βούρτσισε τα δόντια της κι έπλυνε το πρόσωπό της, η Γιασμίν αποφάσισε να τσεκάρει τον αδερφό της. Ευχόταν να μην επέμενε να κάνει την ίδια του τη ζωή τόσο δύσκολη. Η πόρτα του Αρίφ ήταν μισάνοιχτη και το φως αναμμένο, αλλά όταν η Γιασμίν χτύπησε και μπήκε, δεν τον βρήκε εκεί. Το λερωμένο πιάτο πάνω στο γραφείο του μαρτυρούσε ότι η μαμά τού είχε πάει φαγητό, παρά την απαγόρευση του Σόκατ. Τα βαράκια του Αρίφ ήταν παρατημένα πάνω στο κρεβάτι. Αυτό ήταν το μόνο πράγμα στο οποίο έδειχνε πραγματικά αφοσιωμένος: οι ασκήσεις του για τους δικεφάλους, τις οποίες εκτελούσε καθημερινά από τα δεκαέξι του. Αλλά δεν είχαν κανένα αποτέλεσμα. Τα χέρια του παρέμεναν εξοργιστικά αδύνατα. Η ηλεκτρική κιθάρα του ήταν ακουμπισμένη στον τοίχο κάτω απ' το παράθυρο. Η μια χορδή ήταν σπασμένη, αλλά ο Αρίφ δεν έμπαινε ποτέ στον κόπο να την αλλάξει, κι όταν μερικές φορές την έπαιρνε μαζί του πηγαίνοντας «στην πρόβα με το συγκρότημα», αυτό έκανε τον μπάμπα ν' ανασηκώνει τα δασιά του φρούδια και να ρωτάει αν και ο ντράμερ είχε μόνο μία μπαγκέτα.

Όταν ο Αρίφ έβγαινε έξω τόσο αργά, αυτό σήμαινε ότι δε θα γύριζε πριν από τα ξημερώματα. Πιθανόν να ήταν με κάποια κοπέλα. Δεν ανέφερε αυτές τις κοπέλες στους γονείς του, αλλά μερικές φορές μιλούσε στη Γιασμίν για «διάφορα γαμήσια».

Τον είχε δει μια φορά στο Three Bells (το μπαράκι της γειτονιάς τους) με μια νεαρή της οποίας τα στήθη ήταν γεμάτα γαλάζιες φλέβες και τρεμούλιαζαν από τα γέλια όση ώρα αυτός ήταν

σκυμμένος και ψιθύριζε κάτι στ' αυτή της. Δεν την είχε συστήσει, παρότι η Γιασμίν είχε αφήσει την παρέα της και είχε πάει να τους χαιρετήσει. Δύο φορές τον είχε δει με μιαν άλλη κοπέλα, με οξυζεναρισμένα αδύναμα μαλλιά και ανοιχτόκαρδο χαμόγελο. Της συστήθηκε στο σούπερ μάρκετ Costcutter ως Λούσι «όπως θα μάντεψες», αν και η Γιασμίν δεν είχε ξανακούσει ποτέ τ' όνομά της. Ο Αρίφ είχε συνοφρωθεί και δεν είχε πει λέξη, αλλά το κορίτσι δε φάνηκε να το προσέχει, και τη δεύτερη φορά που η Γιασμίν έπεσε πάνω τους η Λούσι-όπως-θα-μάντεψες την είχε συγχαρεί ένθερμα για τον αρραβώνα της, ενώ ο αδερφός της απομακρύνθηκε μουρμουρίζοντας ότι είχαν αργήσει. Το ν' αργεί δεν ήταν κάτι που συνήθως τον προβλημάτιζε.

Όταν η Γιασμίν έμενε στου Τζο –κάτι που έκανε συχνά–, δε γινόταν ποτέ κουβέντα γι' αυτό στο σπίτι. Δεν περίμεναν από εκείνη να το παραδεχτεί, αλλά ούτε και χρειαζόταν να το αρνηθεί. Την απουσία της την ανέφεραν μόνο σε σχέση με τις νυχτερινές βάρδιες στη δουλειά. Ο Αρίφ μερικές φορές μιλούσε για τις δικές του «νυχτερινές βάρδιες» με δήθεν πονηρό ύφος, αλλά μόνο στη Γιασμίν, ποτέ όταν υπήρχε πιθανότητα να τον ακούν ο Σόκατ και η Ανίσα. Εφαρμοζόταν μια τακτική *μη ρωτάς, για να μην πάρεις απαντήσεις*, την οποία η Γιασμίν ερμήνευε ως ευγενική διακριτικότητα εκ μέρους των δικών της, ενώ ο Αρίφ τη θεωρούσε αξιοθρήνητη, χωρίς όμως αυτό να σημαίνει ότι και ο ίδιος δεν τηρούσε όσο το δυνατόν μεγαλύτερη μυστικότητα.

Η Γιασμίν πήρε το βρόμικο πιάτο με σκοπό να το κατεβάσει στην κουζίνα. Όμως το ξανασκέφτηκε και το άφησε πάλι στη θέση του. Δεν άρεσε καθόλου στον Αρίφ να μπαίνουν στο δωμάτιό του όταν έλειπε, ούτε καν η μα.

Ο καημένος ο Αρίφ!

Σε έξι μήνες η Γιασμίν θα είχε παντρευτεί και θα είχε φύγει αποκεί μέσα, ενώ εκείνος δε θα είχε κουνήσει ρούπι, θα παρέμενε εγκλωβισμένος στην εφηβική ανυπακοή και εξάρτηση, γρατσουνίζοντας την κιθάρα του με τη σπασμένη χορδή.

Εγκεφαλικό επεισόδιο

Η Γιασμίν προσευχόταν να συναντήσουν κίνηση, έργα στους δρόμους, κλειστές λωρίδες. Είχαν φύγει από το σπίτι στις πέντε και μισή, ο μπάμπα είχε επιμείνει – ώρα αιχμής, ποτέ δεν ξέρεις, καλύτερα να μην το ρισκάρουμε. Συμβουλευτήθηκε τον χάρτη, διασταύρωσε τη διαδρομή που είχε επιλέξει με τις οδηγίες από το Google Maps, κι όταν μπήκαν στο αυτοκίνητο, έβαλε τη διεύθυνση της Χάριετ στον δορυφορικό πλοηγό.

Δεν υπήρχε καμία πιθανότητα να καθούν. Και η πρόσκληση ήταν για τις επτά και μισή. Με αυτόν τον ρυθμό, οδεύοντας με ταχύτητα προς τα βόρεια κατά μήκος του Τάμεση, την ίδια στιγμή που τα οχήματα τα οποία έβγαιναν από την πόλη με κατεύθυνση προς τα νότια σέρνονταν πάνω από τη Γέφυρα Βόξολ, θα έφταναν τουλάχιστον μία ώρα νωρίτερα.

Η Γιασμίν καθόταν στο πίσω κάθισμα, σφηνωμένη ανάμεσα σε τσάντες και σε τάπερ με φαγητά.

«Πώς να τη φωνάζουμε την κυρία Σάνγκστερ;» ρώτησε η μα, γυρνώντας προς τα πίσω. Είχε συνδυάσει το φόρεμα με τα πουλιά και τα λουλούδια με μια πορτοκαλιά μάλλινη πασμίνα. Παρότι είχε περάσει με λάδι και είχε μαζέψει τα μαλλιά της σ' έναν σχολαστικό κότσο, η πασμίνα πιανόταν συνεχώς πάνω τους. Μαύρες και γκριζες τριχούλες ανέμιζαν ελεύθερες.

«Χάριετ», απάντησε η Γιασμίν. «Ο Τζο τη φωνάζει Χάρι. Και όλοι οι φίλοι της».

«Χάρι;» απόρησε η μα. «Όχι». Κούνησε το κεφάλι με τρόπο που δήλωνε ότι καταλάβαινε πότε τη δούλευαν.

Ό,τι ώρα θέλετε, είχε πει η Χάριετ, ένα ανεπίσημο οικογενειακό δείπνο. Επτά και μισή, αλλά δε χρειάζεται να πιεστείτε, με το πάσο σας. Ο Τζο έμενε με τη μητέρα του επειδή είχε κουραστεί να νοικιάζει κι επειδή η Χάριετ απολάμβανε τη συντροφιά του. Όταν τον γνώρισε η Γιασμίν, θεώρησε ότι είχαν κάτι κοινό: έμενε κι εκείνη με τους γονείς της. Έπειτα την πήγε στο σπίτι του και έπαψε να το πιστεύει. Όταν όμως τελικά, ύστερα από κάμποσους μήνες και πολλά παρακάλια από τον Τζο, τον πήγε στο Τάτον Χιλ να γνωρίσει τον μπάμπα και τη μα, το γεγονός ότι έμενε με τη μητέρα του φάνηκε να λειτουργεί μαγικά. Σήμαινε τόσα για εκείνους και έλεγε πολλά για τον φίλο της κόρης τους –τον πρώτο της, απ’ όσο γνώριζαν– και εν δυνάμει γαμπρό τους.

Η Γιασμίν αρπάχτηκε από τον πύργο με τα τάπερ καθώς ο πατέρας της φρέναρε απότομα πίσω από ένα λεωφορείο.

«Βλέπεις πόσο επικίνδυνο είναι», είπε εκείνος. «Και οι άνθρωποι δεν έχουν ιδέα. Κατά μέσο όρο, ένα άτομο σκοτώνεται κάθε τρεις εβδομάδες από λεωφορείο στο Λονδίνο. Και υπάρχουν κι εκείνοι που πεθαίνουν μέσα σε λεωφορείο».

«Αλχαιμντουλίλαχ, δοξασμένος να ’ναι ο Αλλάχ, δεν έχω δει κανέναν να πεθαίνει σε λεωφορείο», είπε η μα, που έπαιρνε συχνά λεωφορεία για το Μπρόμιλι, το Νόργουντ και το Τούτινγκ, τις αγαπημένες της περιοχές για τα ψώνια της. «Ο κύριος Χάρτλεϊ πήγε να πνιγεί στο 367, αλλά έβηξε και η καραμέλα πετάχτηκε από το στόμα του στο καροτσάκι ενός μωρού. Η κυρία θύμωσε τόσο πολύ...» Συνέχισε να φλυαρεί, παραθέτοντας με λεπτομέρειες ολόκληρη τη θλιβερή ιστορία.

Σε παρακαλώ, σε ικετεύω, προσευχήθηκε βουβά η Γιασμίν, κάνε να μην αρχίσει πάλι τις πολυλογίες απόψε. Δεν μπορούσε ν’ ανακαλέσει την τελευταία φορά που είχε βγάλει το χαλάκι προσευχής της, ήταν όμως σχεδόν σίγουρη ότι, όταν προσευχόταν νοερά, Εκείνος την άκουγε.

«Γλιστροήματα, στραβοπατήματα και πτώσεις», είπε ο μπάμπα. «Οι στατιστικές δεν περιλαμβάνουν τις περιπτώσεις ασφυξίας και

τις καρδιακές προσβολές, καθώς αυτά μπορούν να συμβούν οπουδήποτε, δεν έχουν σχέση με τα λεωφορεία».

Μια αγγλική οικογένεια θα έφτανε στις οκτώ παρά τέταρτο. Μια οικογένεια Ινδών θα έφτανε μετά τις εννιά. Μόνο οι Γκοράμι θα έφταναν αγχωμένοι μία ολόκληρη ώρα πριν απ' αυτήν που αναμένονταν.

Θυμάσαι, της είχε πει ο Αρίφ στις σκάλες, εκείνο το δείπνο με τον δόκτορα Σο και τη σύζυγό του; Της έσκασε ένα από τα συνηθισμένα ύπουλα λοξά χαμόγελά του, που την έκαναν να θέλει να του το ξεριζώσει διά της βίας από το πρόσωπό του. Πάω στοίχημα ότι θα το θυμούνται κι εκείνοι, συμπλήρωσε.

Ο δόκτωρ Σο ήταν ο κύριος εταίρος στην κλινική, κι όταν επιτέλους ο Σόκατ έγινε επίσημα συνétairos στην επιχείρηση πριν από έντεκα χρόνια, ένα εορταστικό δείπνο είχε διοργανωθεί. Οι Γκοράμι και οι Σο θα δειπνούσαν παρέα στο La Grenouille, το καλύτερο εστιατόριο του Τάτον Χιλ.

Η Γιασμίν είχε ξαφνιαστεί όταν συνάντησε τον δόκτορα Σο. Ήταν νεότερος από τον μπάμπα, ενώ η ίδια για κάποιον λόγο είχε θεωρήσει ότι θα ήταν γηραιότερος. Τα τέσσερα πάνω κουμπιά στο ροζ πουκάμισό του ήταν ξεκούμπωτα. Δεν έμοιαζε ιδιαίτερα με γιατρό. Η γυναίκα του φορούσε μαύρη κοντομάνικη μπλούζα και μαργαριταρένιο κολιέ, και έμοιαζε όντως με σύζυγο γιατρού, μόνο που της έλειπε το ένα χέρι. Όταν σήκωσε το δεξί της να τους χαιρετήσει, το κολόβωμα του αριστερού πρόβαλε φευγαλέα από το άλλο μανίκι. Ο Αρίφ άρχισε να ψιθυρίζει κάτι στο αυτί της Γιασμίν και χρειάστηκε να τον πατήσει στο πόδι για να τον κάνει να σωπάσει.

Ο δόκτωρ Σο ξαφνιάστηκε επίσης όταν είδε τη Γιασμίν και τον Αρίφ. Εκείνος κι η σύζυγός του κάθονταν σ' ένα τραπέζι για τέσσερις. Δεν είχε περάσει απ' το μυαλό τους ότι θα έρχονταν και τα παιδιά σ' ένα δείπνο για τον πατέρα. Από το μυαλό των Γκοράμι δεν είχε περάσει το ενδεχόμενο να μην έρθουν.

Το μενού στο La Grenouille ήταν γραμμένο με πλάγια καλλι

«Η Άλι γράφει όπως ένας άγγελος
που δε φοβάται τον διάβολο».

ANDREW O'HAGAN, συγγραφέας

Η Γιασμίν Γκοράμι μπορεί να είναι ευγνώμων για πολλά πράγματα στη ζωή της: για την οικογένειά της που την περιβάλλει με αγάπη, για την πολλά υποσχόμενη σταδιοδρομία της στην ιατρική και για τον γοητευτικό και όμορφο αρραβωνιαστικό της, τον Τζο Σάνγκστερ, που είναι κι εκείνος γιατρός.

Όμως, καθώς η μέρα του γάμου της πλησιάζει και οι γονείς της Γιασμίν γνωρίζονται με τη μητέρα του Τζο, μια παθιασμένη φεμινίστρια, οι δύο οικογένειες έρχονται αντιμέτωπες με μυστικά του παρελθόντος, ψέματα και προδοσίες που έμεναν θαμμένες για χρόνια.

Ενώ όλα όσα νόμιζε πως ήξερε για τα πιο αγαπημένα της πρόσωπα ανατρέπονται, η Γιασμίν αναγκάζεται να αναρωτηθεί τι πραγματικά θέλει από μια ερωτική σχέση και τι στ' αλήθεια σημαίνει «γάμος από έρωτα»...

**«Ταυτίστηκα με τους ολοκληρωμένους χαρακτήρες,
με τα λάθη τους και τα μυστικά τους. Τους συμπόνεσα
όλους και ένιωσα πως στ' αλήθεια τους γνώριζα».**

RUTH JONES, συγγραφέας

Εκδόσεις ΨΥΧΟΓΙΟΣ

www.psichogios.gr

ISBN: 978-618-01-4743-9

9 786180 147438

ΚΩΔ. ΜΗΧΗΣΗΣ: 25794